

กฎหมายและสังคม

"...กฎหมายนั้น โดยหลักการแล้วจะต้องบัญญัติขึ้น ใช้เป็นอย่าง เดียวกันและ เสมอกันหมดสำหรับคนทั้งประเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ใช้ กฎหมายจะต้อง ตระหนักในความรับผิดชอบของ ตนเองอยู่ตลอดเวลา ในอันที่จะใช้กฎหมายเพื่อ รำรงรักษาและผดุงความ ยุติธรรม..."

พระบรมราชาโชวาท ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรแก่ผู้สอบไล่ได้
ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร 27 ตุลาคม 2523

"...กฎหมายนี้มีช่องโหว่เสมอ ถ้าเราถือโอกาส ในการมีช่องโหว่ ของกฎหมาย เพื่อการทุจริตนั้นเป็นสิ่งที่เลวทราม และทำให้น่าไปสู่ความ หายนะแต่ถ้าใช้ช่อง โหว่ในกฎหมายเพื่อสร้างสรรค์ ก็เป็นการป้องกันมิให้ใช้ช่องโหว่ของกฎหมายใน ทางทุจริต ..."

พระราชดำรัส พระราชทานแก่ผู้เข้าร่วม
สัมมนาในการวางแผนการใช้ที่ดิน
ณ โรงแรมรินคำ จังหวัดเชียงใหม่ 7 มกราคม 2523

"...การรักษาความยุติธรรมในแผ่นดิน ไม่ควร จะถือเพียงแต่ ชอบเขตของ กฎหมาย จำเป็นต้องขยายออกไป ให้ถึงศีลธรรมจรรยา ตลอดจนเหตุและผล ตามความเป็นจริงด้วย..."

พระบรมราชาโชวาทในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรของ
สำนักอบรมศึกษา กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร 29 ตุลาคม 2522

"...กฎหมายมิใช้ตัวความยุติธรรมหากเป็นแต่เพียง บทบัญญัติหรือปัจจัยที่ตราไว้เพื่อรักษาความยุติธรรม ผู้ใดก็ตามแม้ไม่รู้ กฎหมายแต่ถ้าประพฤติปฏิบัติด้วยความสุจริตแล้วควรจะได้ได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเต็มที่ตรงกันข้ามคนที่ยุติธรรมแต่ใช้กฎหมายไปในทางทุจริตควรต้องถือว่าทุจริต..."

พระบรมราชาโชวาทในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรของ
สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร 29 ตุลาคม 2522

"...กฎหมายทั้งปวงจะธำรงความยุติธรรมและความ ถูกต้องเที่ยงตรง หรือจะธำรงความศักดิ์สิทธิ์และประสิทธิภาพเต็มเปี่ยมอยู่ ได้หรือไม่นั้น เพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับการใช้ ..."

พระบรมราชาโชวาท ในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรของ
สำนักอบรมศึกษา กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร 19 กรกฎาคม 2520

"...ถ้าเราจะปกครองหรือช่วยให้บ้านเมืองมี ความสงบสุขเรียบร้อย เราจะต้องปฏิบัติตรงตามกฎหมายทั้งหมดไม่ได้ จะต้องดำเนินถึงหลัก นิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ไปพร้อม ๆ กันต้องอยู่ด้วย ความอะลุ่มอล่วย ไม่กดขี่ซึ่งกันและกัน..."

พระราชดำรัส พระราชทานแก่คณะกรรมการ
จัดงานวันนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน 13 มีนาคม 2512

"...หลักที่ว่าทุกคนต้องทราบถึงกฎหมาย และต้องทำตาม กฎหมายนั้น รู้สึกว่า บางครั้งก็ใช้ไม่ได้ เพราะว่ากฎหมายไม่ถึงประชาชน ต้องนึกบ้างว่าเป็นความผิด ของทางราชการ ที่ไม่สามารถจะนำกฎหมาย ไปให้ถึงประชาชน..."

พระบรมราชาโชวาท ในโอกาสพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่ข้าราชการ
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน 23 กรกฎาคม 2513

"...การรักษาความศักดิ์สิทธิ์ถูกต้องของกฎหมายรวม ทั้งการป้องกัน
ปราบปรามอาชญากรรมและผู้กระทำผิดเป็น ภาระหนักและยากยิ่ง ผู้ที่จะทำ
หน้าที่นี้ให้สำเร็จเรียบร้อยโดย สมบูรณ์ได้จึงจักต้องใช้ความรู้ ความสามารถ
อย่างสูง และต้องตั้งใจทำความเข้มแข็ง เสียสละ มีความสุจริตยุติธรรม
ตลอดจนระเบียบวินัย อันเคร่งครัด..."

พระบรมราชาโชวาท ในพิธีพระราชทานกระบี่
และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ
ณ อาคารใหม่สวนอัมพร 14 เมษายน 2523

"...สิ่งที่มีกฎเกณฑ์ก็เรียกว่าเป็นกฎหมาย บุคคล นั้นก็ต้อง อาศัยกฎเกณฑ์ที่
ถูกต้องจึงจะมีความสุขได้ ถ้าไม่มีกฎเกณฑ์ที่ถูกต้อง ทำให้อยู่กันไม่มีความสุข
เพราะว่ามีการเบียด เบียดกันบ้าง มีการเข้าใจผิดกันบ้าง ฉะนั้น จึงต้องมี
กฎเกณฑ์ คือกฎหมายที่ตรา ขึ้นมาเพื่อความสงบเรียบร้อย..."

พระราชดำรัส พระราชทานแก่ท่านผู้แทนคณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน 4 เมษายน 2532

"...กฎหมายทั้งปวง จะอ้างความยุติธรรมและถูก ต้องและเที่ยงตรงมี ความศักดิ์สิทธิ์และประสิทธิภาพเต็มเปี่ยมหรือไม่ เพียงไร นั้นขึ้นอยู่กับ การใช้หากนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ หรือด้วยเจตนาอัน ไม่สุจริตต่าง ๆ กฎหมายก็เสื่อมความศักดิ์สิทธิ์และ กลายเป็นภัยแก่ประชาชน..."

พระบรมราชาโชวาท พระราชทานแก่ผู้สอบไล่ได้เนติบัณฑิต
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร 19 กรกฎาคม 2520

"...กฎหมายนั้น มีไว้สำหรับให้มีช่องโหว่ใน ทางปฏิบัติ ไม่ใช่ว่า จะทำได้ตรงไปตรงมาตามตัวบท จำต้อง ใช้ความวินิจฉัยพิจารณาอยู่เสมอ จึงต้องมีศาลไว้ถึงสามศาลและต้องสำนึก ว่ากฎหมายไม่ใช่เครื่องจักร แต่เป็นสิ่งที่ต้องใช้สมองคิดและสมองนี้ สามารถที่จะยืดหยุ่นได้..."

พระราชดำรัส พระราชทานแก่คณะกรรมการจัดงาน
วันนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน 13 มีนาคม 2512

"...กฎหมายที่นำมาใช้ปัจจุบัน เป็นหลักกฎหมาย ที่ได้มาจาก ต่างประเทศจึงต้องให้ความรู้แก่ประชาชนใน วิธีที่เรียกได้ว่า ใช้กฎหมาย ให้ถูกต้องเพื่อคุ้มครองผู้ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติ ชอบ และเพื่อที่จะป้องกันไม่ให้ ผู้ที่จะปฏิบัติในทางที่ผิด ได้ทำให้เดือดร้อน แก่ส่วนรวม ..."

พระราชดำรัส พระราชทานแก่คณะกรรมการ
สมาคมทนายความแห่งประเทศไทย
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน 14 ตุลาคม 2513

"...สังคมที่ประกอบด้วยคนที่มีความเข้มแข็ง มีความเพียรมีความแน่วแน่ยอมเป็นสังคมที่น่า อยู่เป็นสังคมที่ก้าวหน้าและเป็นสังคมที่ผาสุก..."

พระราชดำรัส พระราชทานแก่ชาวไทยมุสลิมภาคใต้
ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวสน์ 5 กันยายน 2522

"...การบำเพ็ญประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่นเป็นปัจจัยที่ จะสร้างสรรค์ความมุ่งมั่น เจริญต่อกัน ความรักใคร่ เผื่อแผ่ในกันและกัน ซึ่ง ในที่สุดจะก่อเกิดควมมี สามีดีเป็นปีกแผ่น ในชาติขึ้นจนเป็นพลังอันใหญ่ยิ่งที่จะช่วยให้ เราสามารถ รักษาความเป็นอิสระ ความมั่นคงของชาติบ้านเมืองของเราให้ยืนยงอยู่ ตลอดไป ..."

**พระบรมราชาวาท พระราชทานแก่คณะลูกเสือแห่งชาติ
ณ กรีฑาสถานแห่งชาติ 1 กรกฎาคม 2529**

"...การบรรเทาความเดือดร้อนนั้นมีความสำคัญมาก แม้จะเป็น เพียงบรรเทา ไม่ใช่ขจัดโดยสิ้นเชิงแต่สำคัญมากที่ ผู้ประสพภัยธรรมชาติ ย่อมมีความรู้สึกมี กำลังใจในการสู้ชีวิตถ้า หากได้รับการช่วยเหลือด้วย ไม้ตรีจิตจากผู้อื่นที่ไม่ ประสพภัย..."

**พระบรมราชาวาท พระราชทานแก่คณะกรรมการจัดงานสุรสีห์รำลึก
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน 21 มีนาคม 2522**

"...วิถีทางดำเนินของบ้านเมืองและของประชาชนทั่ว ไปมีความ เปลี่ยนแปลงมา ตลอด เนื่องจากความวิปริตผันแปร ของวิถีแห่งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอื่น ๆ ของโลกยากยิ่งที่เราจะหลีกเลี่ยง ให้พ้นได้ จึงต้องระมัดระวัง ประดับประดองตัวเรามากขึ้นโดยเฉพาะ ในเรื่องการ เป็นอยู่โดยประหยัด เพื่อที่จะอยู่ให้รอดและก้าวหน้า ต่อไปได้โดยสวัสดิ..."

**พระราชดำรัส พระราชทานแก่
ประชาชนชาวไทยในโอกาสขึ้นปีใหม่ 2522**

